

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Gezondheidsraad
Voorzitter prof. dr. W.A. van Gool
Postbus 16052
2500 BB S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

mw. ir. A.M. Bongers
T 070 333 60 89
ABongers@minszw.nl

Onze referentie

2013-0000029346

Datum 22 MEI 2013

Betreft Adviesaanvraag nachtwerk en gezondheidsrisico's

Geachte heer Van Gool,

Hierbij verzoek ik de Gezondheidsraad advies uit te brengen over nachtwerk en gezondheidsrisico's.

Achtergrond

Uit de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) blijkt dat ruim 13% van de betrokken werknemers aangeeft regelmatig in ploegdienst te werken. Gedurende meer dan tien jaar zijn er signalen over het (langdurig) werken in ploegdienst/nachtdienst en een verhoogd risico op bijvoorbeeld borstkanker. Dit was in 2004 voor de Staatssecretaris van SZW reden om de Gezondheidsraad om advies te vragen. Het advies 'Nachtwerk en borstkanker: een oorzakelijk verband?' werd in 2006 aangeboden door de Gezondheidsraad. Conclusie was destijds dat langdurig werken tijdens nachtdiensten samen leek te hangen met een verhoogd risico op borstkanker; ook andere risico's werden gezien. Verder onderzoek werd geadviseerd om vast te stellen of dit verband oorzakelijk was en wat het mechanisme hiervoor zou kunnen zijn.

Sinds die tijd is er veel gebeurd: er is veel onderzoek voortgezet en nieuw onderzoek geïnitieerd. Voorbeelden zijn in Nederland cohortonderzoeken zoals Nightingale en AMIGO. Vanwege het belang van de risico's in relatie tot arbeidsomstandigheden, houdt het RIVM in opdracht van SZW de literatuur over dit onderwerp (nachtwerk en effecten, waaronder borstkanker) bij, zoals ook aan de Tweede Kamer is toegezegd. Ook heeft het International Agency on the Research of Cancer een classificatie van ploegdienst/shiftwork die inhoudt dat het verrichten nachtarbeid *mogelijk* kankerverwekkend kan zijn.

In oktober 2012 heeft het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB) het signaal gegeven dat mensen die borstkanker hebben of hebben gehad, geen nachtdienst meer zouden moeten doen. Dit, omdat een werkgroep van deskundigen van mening is dat er voldoende bewijs is dat een beschermende stof (melatonine) niet meer aangemaakt wordt in de nacht, waardoor de tumorproductie versneld zou worden.

Adviesaanvraag

Ik vraag de Gezondheidsraad om advies op basis van de huidige stand van de wetenschap over het volgende:

- ✦ Wat is inmiddels meer bekend over de relatie nachtwerk en het ontstaan van borstkanker en het mechanisme wat hieraan ten grondslag zou kunnen liggen?
- ✦ Voor welke andere effecten op de gezondheid (dan borstkanker) zijn er in wetenschappelijke literatuur aanwijzingen gevonden?
- ✦ Hoe kunnen werknemers beschermd worden tegen de mogelijke effecten van nachtwerk? Er zijn bijvoorbeeld wettelijke regels over nachtarbeid vastgelegd in de Arbeidstijdenwet (artikel 5:8). Deze regels gaan over het aantal keren dat in een periode nachtwerk mag worden verricht en de rusttijden na de dienst die daar bij horen. Dragen deze regels bij aan de preventie van gezondheidseffecten als gevolg van nachtwerk? Zijn zij voldoende? Welke andere preventieve maatregelen zijn bij u bekend? Welke raadt u aan? Zijn er algemene regels te stellen? Of ook specifiek voor bepaalde groepen zoals de groep die genoemd wordt bij het signaal van het NCvB?

Datum
22 MEI 2013

Onze referentie
2013-0000029346

Ik beveel u aan om in ieder geval de door het RIVM bijgehouden literatuur te gebruiken (Nachtwerk en gezondheidseffecten, RIVM rapport 340001002/2011). Een actualisering van de literatuur is voorzien voor oktober 2013. Ook is in 2012 door het RIVM een eerste rapportage geleverd over het dierexperimentele onderzoek dat zij verricht.

Ik verzoek u om uw advies uiterlijk eind 2014 op te leveren.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher